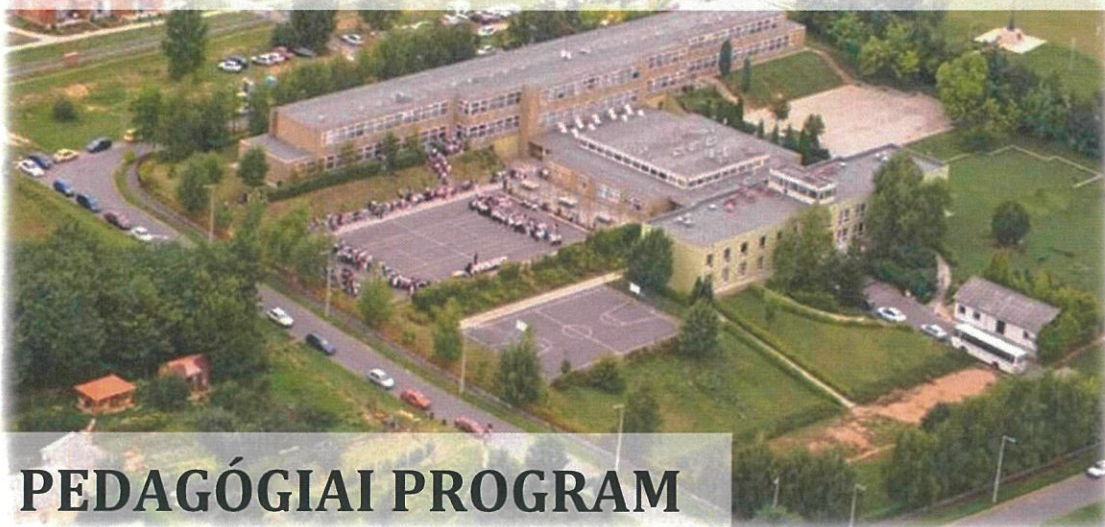

Kaposvári Tankerületi Központ

OM azonosító: 038551

**Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola,
Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola,
Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

4. sz. melléklet

UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGUSI HÁLÓZAT

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2020.

Dr. Benczéné Csorba Margit
intézményvezető

Tartalomjegyzék

Vonatkozó jogszabályok	3
Célok	3
Feladatok	4
Az ellátás célcsoportja	4
Az ellátás időkerete	4
Eljárásrend	4
Az ellátás tervezése	5
Értékelés.....	5
Az utazótanári szolgálat személyi feltételei.....	5
Tevékenységek, szolgáltatások.....	6
Tanulásban akadályozott gyermekek/tanulók ellátása.....	9
Autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekek/tanulók ellátása.....	9
Mozgássérült gyermekek/tanulók ellátása.....	10
Látássérült gyermekek/tanulók ellátása.....	11
Hallássérült gyermekek/tanulók ellátása.....	11
Beszéd fogyatékos gyermek/tanuló ellátása.....	12
Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek/tanulók ellátása.....	14
1.sz. melléklet	18
Utazó gyógypedagógiai szakterületi protokoll.....	18

VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK

2011.évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről 47.§

(1) „A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

(2) A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.”(1)

A szakmai munkát a a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei határozzák meg.

Az utazó gyógypedagógusi hálózat az integráltan nevelt, oktatott SNI gyermekek/tanulók számára biztosít gyógypedagógiai szolgáltatást melynek célja együttnevelés sikeres megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása.

Feladata a városi, járási óvodákban, általános- és középiskolákban a sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékosságából eredő hátrányának megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülésspecifikus szempontú támogatása. Ennek érdekében együttműködik a szolgáltatást igénylő közoktatási intézményekkel, az érintett gyermekek, tanulók szüleivel.

Korszerű pedagógiai szemléletet közvetít, amely a tanulók egyéni sajátosságaihoz igazodó, az együttnevelést, a tehetséggondozást szolgáló tanulásszervezési módokat, tanítási módszereket és kereteket ismertet meg a befogadásra nyitott pedagógusokkal.

CÉLOK

- az integráltan nevelt, oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók számára speciális pedagógiai segítségnyújtás
- az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése, esélyteremtés
- az előítéletek felszámolása
- segítő szolgáltatás nyújtása a befogadó iskolák pedagógusainak, a sajátos nevelési igényű gyermekek szüleinek

FELADATOK

- a tanulásban akadályozott, autizmus spektrum zavar, érzékszervi illetve pszichés fejlődés zavarai miatt tartósan és súlyosan károsodott gyermekek fejlesztésének támogatása
- a sajátos nevelési igényű gyermekek fogyatékoságából eredő hátrányának megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés-specifikus szempontú támogatása.
- segítségnyújtás az integrációs folyamat során keletkező pedagógiai diagnosztikus, dokumentációs és egyéb kísérő anyagok elkészítésében
- a sérült gyermek, tanuló megfigyelése, fejlesztésének, lehetőségeinek, korlátainak értelmezése, a szakértői vélemény alapján
- módszertani útmutatás, a gyógypedagógiai nevelés számára biztosított szakanyagok, tankönyvek, taneszközök beszerzése, felhasználásuk, beemelése ütemezése a gyógypedagógus irányításával
- az integrált tanuló nevelésével kapcsolatos szakmai megbeszélések, tapasztalatcsere, szakmai felkészítés
- segítségnyújtás a tehetséges tanulók felismerésében, gondozásában

AZ ELLÁTÁS CÉLCSOPORTJA

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodás kortól a tankötelezettség végéig. Az ellátás jogosultságát a pedagógiai szakszolgálatok szakértői bizottságai határozzák meg.

Az utazó gyógypedagógusi hálózat az óvodától a középiskola befejezéséig évente változó létszámú, 400-500 fő közötti gyermeket, fiatalt lát el.

Az ellátás iránti igényt a befogadó intézménynek kell kezdeményezni.

AZ ELLÁTÁS IDŐKERETE

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 6. sz. melléklete és a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 138.§ alapján.

ELJÁRÁSREND

Az EFOP-3.1.6-16-2017-00015 azonosító számú projekt keretében kidolgozott „Utazó gyógypedagógiai szakterületi protokoll” szerint. *(1. sz. mellélet)*

AZ ELLÁTÁS TERVEZÉSE

Az ellátás tervezésének alapja a pedagógiai szakszolgálatok szakértői bizottságainak szakértői véleménye, a pedagógus és a gyógypedagógus megfigyelési, valamint az év eleji pedagógiai mérések eredményei. Az egyéni fejlesztési terv elkészítésében együttműködik a gyógypedagógus és az integráló pedagógus. Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a rövid és középtávú célokat, ezek elérésének lépéseit, a tervezett eszközöket, valamint a fejlesztés lehetséges helyszíneit.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről tájékoztatást kap a gyermek/tanuló nevelésében-oktatásában részt vevő valamennyi pedagógus. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulása az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrzésre kerül annak érdekében, hogy a további célkitűzések megtervezése reális legyen.

ÉRTÉKELÉS

A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók pedagógiai mérései elsősorban diagnosztikus jellegűek. Tájékoztatnak a gyermek állapotáról, mérik a fejlesztés, nevelés-oktatás eredményességét, meghatározzák annak további irányát.

A szakemberek a foglalkozásokon a gyermekek/tanulók teljesítményeit szöveges fejlesztő értékeléssel végzik, ezt kiegészíthetik egyéb értékelési formák (szimbólumok, tárgyak, pontozás stb.). A konkrét, azonnali és folyamatos visszajelzés célja, hogy a gyermek/ tanuló folyamatos támogatást kapjon. A visszajelzés mindig pozitív tartalmú, továbbá megfogalmazódik a gyermek/tanuló számára, hogy miként lehetne sikeresebb.

A gyermekekkel, tanulókkal foglalkozó gyógypedagógus/szakmai team minden félévben és tanév végén szöveges értékelést készít a gyermek/tanuló fejlődéséről. Az értékelés minden esetben az önmagához mért fejlődését veszi figyelembe, valamint azt, hogy a megszerzett tudást képes-e önállóan, rugalmasan, élethelyzetekben alkalmazni.

AZ UTAZÓTANÁRI SZOLGÁLAT SZEMÉLYI FELTÉTELEI

Sokoldalúan képzett szakemberek, terapeuták segítik a fejlesztő, rehabilitációs munkát, az együttnevelés előkészítését, a további szolgáltatási rendszerek kidolgozását, a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók fejlesztését.

A fogyatékoság típusának megfelelő szakos végzettségek:

- oligofrénpedagógia
- tanulásban akadályozottak pedagógiája
- látássérültek pedagógiája
- szurdopedagógia, hallássérültek pedagógiája
- szomatopedagógia
- konduktor
- pszichopedagógia
- logopédia
- autizmus spektrumzavarok pedagógiája
- szociálpedagógia, romológia

A feladat ellátását főállású utazó gyógypedagógusok mellett további szakemberek megbízási szerződéssel történő alkalmazásával tudjuk biztosítani.

TEVÉKENYSÉGEK, SZOLGÁLTATÁSOK

Kiemelt szerepet kap a sérült, tanulást megalapozó pszichikus funkciók, képességek, készségek kialakítása, fejlesztése. Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából szükséges egyéni tulajdonságok, funkciók és a személyiség fejlesztése. A társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének támogatása. Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A sajátos nevelési igény típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus kompetenciája

- a programok, programcsomagok tervezése, összeállítása
- a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés
- közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, kivitelezésében, ezt követően a konzultációban, az osztálytermi környezet adaptációjában
- a tanuló fejlődésének nyomon követése, értékelése, illetve az ebben való közreműködés a többségi pedagógusokkal együtt

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók komplex fejlesztése

- komplex egyéni fejlesztés biztosítása tanórán kívül, egyéni vagy csoportos formában, gyógypedagógiai eljárások alkalmazásával
- a fogyatékosságából eredő hátrányának megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés specifikus szempontú támogatása
- a gyermek képességeinek megfelelő módszerek, terápiák, technikák alkalmazása
- a fejletlen vagy sérült funkciók korrigálása, az ép vagy kevésbé sérült funkciók bevonásával
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása
- az egyéni sikereket elősegítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- a gyermek/tanuló haladásának figyelemmel kísérése

A fejlesztési feladatok dokumentálása

- Az utazó gyógypedagógusok a szakértői véleményre és saját megfigyeléseire, pedagógiai diagnózisára építve, egyénre szabott fejlesztési tervet készítenek. A fejlesztési terv tartalmazza a fejlesztés fő területeit, a felkészítés idejét, ütemezését, az egyes területeken belüli fejlesztés célját, feladatát, módszerét és eszköztárát.
- A munka dokumentálása az EGYMI és a befogadó intézmény KRÉTA naplójában, valamint a tankerülettel egyeztetett módon történik.

A fejlesztés eredményéről évente két alkalommal, félévkor és a tanév végén szöveges értékelést készítenek.

Gyógypedagógiai tanácsadás, pedagógusok felkészítése, folyamatos konzultáció

- szakmai együttműködés az integrált nevelés-oktatásban részt vállaló intézmények pedagógusaival
- a pedagógusok, a pedagógiai munkát segítő szakemberek, illetve szükség esetén a személyi segítők felkészítése a sajátos nevelési igényű gyerek fogadására
- pedagógusok tájékoztatása a gyermek fogyatékosságával kapcsolatos ismeretekről, törvényekről –a nevelőtestületet ösztönzése a team-munka kialakítására, illetve a család fejlesztésbe történő bevonására
- a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolása
- javaslat a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására
- a gyermek csoportba/osztályba történő beilleszkedésének figyelemmel kísérése
- segítségnyújtás az egyéni fejlesztés tervezésében
- segítségnyújtás a tanuláshoz szükséges speciális eszközök kiválasztásában
- oktatási segédanyagok, szakirodalom ajánlása
- javaslat gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására
- tanulási technikák bemutatása
- segítség az egyéni értékelésben, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében
- tanácsadás a továbbtanulás, pályairányítás, pályamódosítás optimális lehetőségeinek megkereséséhez
- támogatás az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó gyermekek tehetségének kibontakoztatása érdekében
- a sajátos nevelési igényű tanuló osztálytermen belüli megsegítésének alkalmazása a befogadó intézményben
- szakmai előadások, tréningek, műhelymunkák, nevelési értekezletek, konzultációk a többségi intézmények által kiválasztott témában

Szülősegítő szolgáltatások

- tanácsadás a felmerülő nevelési, életviteli kérdésekben
- segítségnyújtás a szakvélemény, diagnózis értelmezésében
- tájékoztatás a fejlesztés lehetőségeiről
- rendszeres konzultáció a gyermek fejlődésével kapcsolatosan
- javaslattevés az együttműködési módokra
- javaslattevés a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására
- megbeszélés az otthoni gyakorlatokkal kapcsolatosan
- segítségnyújtás a speciális eszközök kiválasztásában
- tájékoztatás a speciális eszközök beszerzési lehetőségeiről
- szülői értekezleteken, fogadóórákon való részvétel
- többségi szülők felkészítése a sajátos nevelési igényű gyermekek fogadására

- nyílt órák biztosítása szülők számára
- kapcsolatfelvétel segítése a sérült embereket képviselő szervezetekkel
- családi délutánok, hétvégék az integrációban részt vevő gyermekek, tanulók és szüleik számára
- szülői konferenciák, melyek különböző témákban nyújtanak elméleti és gyakorlati segítséget a résztvevőknek
- integrációs kézikönyv segíti a sajátos nevelési igényű és a többségi gyermekek szüleinek a másság elfogadását, felkészít az elfogadásra, befogadásra
- szülői képzések, klubok, melyek célja a szülői hivatást segítő képességek fejlesztése, megerősítése, felkészítés a problémák felismerésére, kezelésére, megelőzésére

Eszközkölcsonzó működtetése

- fejlesztőeszköz kölcsönzés pedagógusok és szülők számára, amely biztosítja a speciális segédeszközökhöz való hozzáférést, valamint a szabadidő hasznos eltöltésén keresztül a gyermekek képességeinek sokoldalú fejlesztését

Intézményközi munkaközösség működtetése

Együttnevelést segítő pedagógusok munkaközössége

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

„138/A. §* Az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat az egységes szakmai eljárás érdekében munkaközösséget működtet, amelynek tagjai az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működési körzetében foglalkoztatott együttnevelést segítő pedagógusok.”

Célja

- az egységes ellátás
- dokumentáció
- szakmai együttműködés
- hálózati tanulás elősegítése

Feladata

- előadások
- műhelymunkák
- esetmegbeszélések szervezése, biztosítása

A munkaközösség éves munkaterv alapján végzi tevékenységét, az összejövetelek témáinak meghatározása a tagok igényeinek, javaslatainak figyelembevételével történik.

A hivatalos találkozókon felül telefonon, e-mailben, személyes találkozások alkalmával valósul meg a kapcsolattartás.

TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA

A **habilitációs, rehabilitációs nevelés célja** fejlődésből eredő hátrányok csökkentése, hogy a gyermek/tanuló ismeretszerzési-tanulási folyamatban való részvétele aktív és eredményes legyen. A hiányzó, sérült pszichikus funkciók kialakítása, magasabb szintre emelése, az esetleges rosszul szerveződött struktúrák megváltoztatása, a kiemelkedő képességek fejlesztése.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozások megvalósulása lehet osztálytermen belül és kívül is.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul.

A komplex gyógypedagógiai terápia során fejlesztendő területek:

- megismerő tevékenységek fejlesztése
- kognitív képességek fejlesztése
- motoros képesség fejlesztése
- kommunikációs képességek fejlesztése
- szociális készségek fejlesztése
- gondolkodási képességek fejlesztése
- harmonikus személyiség alakítása, tudatos magatartás, önfegyelem, feladat és munkavégzés
- társadalmi beilleszkedés érdekében: társas kapcsolatok fejlesztése
- konfliktuskerülő és feloldó magatartás erősítése
- szabályok, normák elfogadása

AUTIZMUS SPEKTRUMZAVARRAL KÜZDŐ GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésének célja

- az egyéni képességek szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése, melynek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése
- a hiányzó készségeket kompenzálása a fejlődési elmaradás, a másodlagos problémák leküzdése érdekében
- a mindennapi gyakorlati életre felkészítés speciális módszerek segítségével
- az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata, a változatos, probléma-megoldási módszerek tanítása

Speciális módszerek az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésében

- protetikusan környezet és eszköztár kialakítása - strukturált környezet biztosítása az időbeli és téri tájékozódás segítéséhez, vizuális információhordozók és augmentatív kommunikációt segítő eszközrendszer kialakítása
- speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása
- vizuálisan segített kommunikációs rendszer

- a kognitív-viselkedésterápia módszereinek alkalmazása.

Fejlesztési területek

- kommunikáció/szociális viselkedés, önkiszolgálás, önellátás
- kognitív fejlesztés
- viselkedésproblémák kezelése
- képességek szinten tartása az önállóság fejlesztésével
- önszervezés, önállóság, táguló szociális integráció
- munkára nevelés, pályaorientáció
- figyelem, emlékezet, utánzás, problémamegoldó gondolkodás, énkép, önismeret
- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás, izomhypotonia korrigálása
- elmaradt pszichoszomatikus elemi funkciók
- saját speciális segédeszközök mindennapi helyzetekben való rutinszerű használata
- lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása

MOZGÁSSÉRÜLT GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA

A mozgáskorlátozott tanulók habilitációs, rehabilitációs fejlesztésének célja, a sajátos nevelési igényéből eredő hátrányok csökkentése, annak érdekében, hogy nagyobb esélyt biztosítson az eredményes tanulásra, fejlődésre, a sikeres társadalmi beilleszkedésre, továbbá a funkcióképesség kialakítása, a környezeti adaptációk tervezése, megvalósítása, mely a tevékenység akadályozottságának csökkentésére, megszüntetésére irányul.

Ennek érdekében

- a károsodott tartási és mozgási funkciózavar helyreállítása, korrekciója, kompenzációja
- új tartási és mozgási funkciók kialakítása és interiorizálása
- mozgás-szervrendszer optimális működőképességének elősegítése; állapotromlás, másodlagos károsodások, következmények megelőzése
- motoros készségek és képességek fejlesztése
- az egészség megőrzése és javítása a mozgásigény növelésével és a mozgásszükséglet kielégítésével, az egészséges életmód megalapozása, a szabadidő helyes eltöltése
- mindennapos tevékenykedtetés, a személyi függetlenség motoros feltételeinek és eszközhasználatának, a kommunikációs képességek motoros feltételeinek kialakítása, javítása
- a reális mozgásos éntudat kialakítása, önálló életvitelre való elő- és felkészítés
- beszédzavarok, kommunikációs képességek javítása, verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztése, alternatív segítő technológiák alkalmazása
- speciális felkészítés az önkiszolgálásra, az önálló életvezetésre
- személyiségfejlesztés, a kedvező pszichés hatások kiváltása: sikerélmények nyújtása, testmozgás megszerettetése, önbizalom növelése
- pszichomotoros funkciók korrekciója, fejlesztése
- kialakuló tanulási problémák korrekciója

- tehetséggondozás különböző adaptált sport foglalkozásokon keresztül, mozgásállapotnak és képességeknek megfelelő sportágválasztás és sajátos felkészítés

LÁTÁSSÉRÜLT GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA

A habilitáció, rehabilitáció célja:

- az érdeklődés felkeltése a környezet, a látható, hallható, tapintható világ megismerése iránt a speciális segédeszközök használatával
- a működő érzékszervek fokozott kihasználása
- az akarat tulajdonságok erősítése a látássérülés hátrányainak leküzdéséhez
- az önbizalom, a pozitív énkép alapozása
- felkészítés az ép látásúakkal való kapcsolatépítésre, a közösségbe való beilleszkedésre

főbb területei:

- az ép érzékszervek működésének intenzív fejlesztése (pl. hallás)
- a meglévő látás megőrzése, fejlesztése – látásnevelés –, optikai segédeszközök használata
- beszédhiba-javítás; a nyelvi, kommunikációs készségek fejlesztése
- intenzív mozgásfejlesztés
- tapintás, finommozgás, a kézügyesség fejlesztése, a Braille-írás, -olvasás technikájának gyorsítása
- a testkultúra kialakítása, a testtartási hibák javítása
- életviteli technikák elsajátítása
- a közlekedést, tájékozódást segítő ismeretek konkrét élethelyzetekben történő elsajátítása, alkalmazása (tájékozódás-, és közlekedéstanár segítségével a fehér bot technikájának elsajátítása); környezetkialakítás
- mindennapi tevékenységek (önkiszolgálás, háztartás stb.)
- a speciális tan- és segédeszközök használatának gyakoroltatása; speciális IKT-ismeretek (pl. gépírás, nagyító, beszélő szoftverek, laptophasználat)
- a tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása

HALLÁSSÉRÜLT GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA

A fejlesztési feladatok meghatározása a hallásállapot eltérő szintjének figyelembe vételével történik.

A hallásállapot szintjei:

- siket
- nagyothalló
- cochleáris implantált
- halmozott fogyatékoság diszfázia típusú tanulási zavarral
- hangos beszéd kialakulása után keletkezett hallássérült állapot

A fejlesztés kiemelt feladatai

- a szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák nyelvi formáinak elsajátítása
- az ismeretek bővítésével kapcsolatos fogalomrendszerek kiépítése, a kognitív funkciók szintjeinek fejlesztésével
- a magyar nyelv szabályainak megfelelő beszéd komplex, folyamatos fejlesztése.
- a beszédhallás, a beszédérthetőség fejlesztése
- a hallás-ritmus-mozgás összehangolt fejlesztése a hallássérülés és következményeinek korrekciója érdekében
- alapvető kommunikációs készségek, a szájról olvasásra és a hallásmaradványra támaszkodó beszédértés
- az információszerzés, az interperszonális kapcsolatok új technikai formáira való felkészítés (számítógép, Internet stb.), az írásos kommunikáció, idegen nyelv ismerete, írásos formájának hangsúlyos megalapozása és fejlesztése
- az írásos kommunikáció és az informatikai eszközök használata
- a tehetségre utaló személyiségjegyek feltárása és gondozása
- a beszédértés és mondanivaló kifejezésének fejlesztése
- a beszédfejlődés természetes vonulatának bejárása, az érthető, megközelítően természetes ritmusú beszéd kimunkálása
- a még hiányzó beszédhangok kialakítása, automatizálása, illetve a meglévő hibás hangok korrekciója
- a grammatikai, pragmatikai hiányosságok korrekciója
- egyéni anyanyelvi nevelés
- a szövegértő olvasás folyamatos fejlesztése
- a hallókészülék használatára szoktatás
- a meglévő beszédállapot fenntartása (megőrzése) és fejlesztése
- a szájról olvasás készségének kiépítése, fejlesztése
- a módosult életvitel elfogadtatása, a harmonikus személyiség erősítése

BESZÉDFOGYATÉKOS GYERMEK/TANULÓ ELLÁTÁSA

A beszéd fogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodva történik. A beszéd és nyelvi területeken megmutatkozó problémák, nehézségek a személyiség fejlődése mellett a tanulási folyamatokra is hatást gyakorolhatnak, melyek az egyes életkori szinteken más-más súlyosságú és kombinációjú problémákban mutatkozhatnak meg. Az egészségügyi rehabilitáció, a logopédiai ellátás, a beszéd fogyatékoság jellegétől függ.

Beszédzavarok

- hangképzési zavarok
- rezonancia zavarok (hipernazalitás, hiponazalitás)
- beszéd folyamatossági zavarok (dadogás, hadarás)
- artikulációs zavarok (beszédhanghibák)
- beszédmozgászavarok (verbális diszpraxia)

Auditív feldolgozási zavarok

Nyelvi zavarok

- expresszív nyelvi zavarok
- receptív nyelvi zavarok

A habilitációs-rehabilitációs célú egyéni vagy kiscsoportos fejlesztés kiemelt területei:

- a nyelvi képességek
- fonológiai tudatosság fejlesztése
- szókincs aktivizálása és bővítése
- grammatikai készségek fejlesztése
- nyelvhasználat alakítása
- az írott nyelvi képességek (olvasástechnika, szövegértési és szövegalkotási képesség egyaránt)
- felső tagozattól az adaptálható tanulási technikák tanítása

A habilitációs-rehabilitációs célú fejlesztés kiemelt területei **beszédzavarok vonatkozásában**

- hangképzési zavarok esetén:
 - a tiszta egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos spontán beszédbe való beépítése
 - a hangminőség és az anatómiai-élettani viszonyok további romlásának megakadályozása
- rezonanciazavarok esetén:
 - a beszédizomzat fejlesztése
 - a légyszájpad izomzat működésének fokozása
 - a kóros, nazális rezonancia megszüntetése, illetve csökkentése
 - a beszédartikuláció javítása az anatómiai viszonyok figyelembe vételével
- beszédfolyamatossági zavarok esetén
 - relaxációs gyakorlatok
 - izomtónus szabályozása
 - cselekvéshez kötött beszédindítás
 - helyes légzéstechnika kialakítása
 - mozgás, ritmus- és beszéd koordináció fejlesztése
 - a beszéd automatizált elemeinek technikai fejlesztése és javítása
 - a beszédhez szükséges motiváció megteremtése, az önismeret és önértékelés fejlesztése
 - a dadogó és környezete közötti pozitív kapcsolatok kialakításának elősegítése
 - a beszédfigyelem fejlesztése,
 - beszéddallam és beszédritmus fejlesztés
 - az artikulációs bázis ügyesítése
 - beszédhangsúly gyakorlatok
 - ritmus- és tempógyakorlatok
 - a beszéd prozódiai elemeinek tudatosítása
 - az állandó önkontroll kiépítése és fejlesztése

- artikulációs zavarok esetén:
 - fonológiai tudatosság fejlesztése
 - beszédmotorika fejlesztése
 - akusztikus/verbális észlelés, figyelem, emlékezet fejlesztése
 - hallási diszkrimináció fejlesztése
 - beszédhangok javítása
- beszédmozgászavarok esetén:
 - beszédmozgások pontosítása (következetes, helyes sorrend használata, automatikus kivitelezés)
 - mozgásérzékelés multiszenzoros kiegészítése
 - hangzók, hangzószekvenciák használatának tudatosítása
 - a beszéddallam, beszédritmus, beszédtempó fejlesztése

A rehabilitációs-rehabilitációs célú fejlesztés kiemelt területei **auditív feldolgozási zavarok** vonatkozásában

- auditív észlelés, figyelem és emlékezet fejlesztése
- beszédpercepció fejlesztése

A rehabilitációs-rehabilitációs célú fejlesztés kiemelt területei **nyelvi zavarok** vonatkozásában

- a mozgások (beszédmozgások, finommotorika, nagymozgások) speciális fejlesztése
- grammatikai rendszer rendezése, fejlesztése, verbális munkamemória fejlesztése
- a beszédre irányuló figyelem és emlékezet fejlesztése
- az aktív és a passzív szókincs bővítése
- verbális és nonverbális kifejezőkészség fejlesztése
- érzékelés, észlelés, gondolkodás, figyelem, emlékezet fejlesztése
- a beszédészlelés és -megértés fejlesztése
- preventív tevékenység az olvasás/írás/helyesírás zavarának megelőzése céljából

EGYÉB PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL KÜZDŐ GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási zavar

- diszlexia
- diszortográfia
- diszkalkulia
- diszgráfia

Figyelemzavar

- figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar ADHD
- hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar

Magatartásszabályozási zavar

- impulzuskontroll-zavar
- diszruptív viselkedészavar
- diszszociális viselkedészavar

Diszlexia terápia feladatai

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai és metanyelvi tudatosság fejlesztése
- a rövid távú emlékezet fejlesztése
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése
- a testséma biztonságának kialakítása
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízáló-szintetizáló módszerrel
- mozgáskoordináció és ritmusérzék fejlesztés
- iránydifferenciálás, téri észlelés fejlesztése
- beszédészlelés fejlesztése
- az olvasási készség folyamatos gondozása
- olvasás fluenciájának/gördülékenységének elősegítése
- a tévesztett betűk differenciálása, a folyamatos olvasás automatizálása
- a beszédemlékezet és figyelem fejlesztése
- munkaemlékezet fejlesztése
- szövegértés fejlesztése: beszéd- és nyelvi fejlesztés, szövegértési stratégiák kialakítása
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával
- speciális olvasástanítási program alkalmazása
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése

Diszortográfia terápia feladatai

- fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása
- a fő helyesírási szabályok begyakoroltatása, analógiás stratégiahasználat kialakítása
- önmonitorozás, önellenőrzés rögzítése
- a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása
- beszédpercepció fejlesztése
- verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése

- modalitásspecifikus integráció fejlesztése
- hang-betű megfeleltetés fejlesztése

Diszgráfia terápia feladatai

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra
- a testséma biztonságának kialakítása, a szenzomotoros integráció fejlesztése
- a vizuomotoros koordináció/szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés)
- a különböző írásformák tanulói képességekhez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztése
- eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata
- megfelelő testtartás kialakítása az írás során
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése
- a végrehajtó működés fejlesztése, különös tekintettel a motoros output optimalizálására

Diszkalkulia terápia feladatai

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése
- a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés
- segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása
- a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása
- a matematikai gondolkodás és érvelés fejlesztése
- szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése

Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar terápia feladatai

- a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése
- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés
- speciális figyelem-tréning, különösen a tartós figyelemre vonatkozóan
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése

- a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése
- fokozott egyéni bánásmód
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése
- feladatok idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése
- önbecsülés és pozitív énkép kialakítása
- szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése
- motiválás, sikerélmény biztosítása
- ADHD esetén a képességfejlesztés kiemelt területe az önszabályozás fejlesztése
- a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása
- a mindennapi együttéléshez szükséges szociális/társas készségek kialakítása, fejlesztése
- a figyelmi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása
- koncentráció fejlesztése
- utasításkövetés gyakorlása, fejlesztése
- a türelem, késleltetés és gátlás képességének fejlesztése
- mozgáskoordináció, biztonságos mozgáskivitelezés fejlesztése, adekvát mozgásos aktivitás biztosítása

Magatartásszabályozási zavar terápia feladatai

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása egyes elemeinek alkalmazása pedagógiai helyzetben
- az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel
- kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése
- adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása
- társas készségek, kapcsolatok fejlesztése
- düh- és agressziókezelés fejlesztése
- érzelemfelismerés és érzelmkifejezés fejlesztése
- kommunikáció fejlesztése
- konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése
- megküzdési képesség fejlesztése
- figyelmi működés fejlesztése
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása
- tevékenységek végzésének, iskolai feladatok teljesítésének lépésekre bontása
- önértékelési képesség fejlesztése
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása

1.sz. melléklet

Kaposvári Tankerületi Központ

**Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani
Intézmény**

UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGIAI SZAKTERÜLETI PROTOKOLL

Módszertani segédlet

Kaposvár

2018

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Utazó gyógypedagógiai szakterületi protokoll

Készült az

EFOP-3.1.6-16-2017-00015 azonosító számú "Együtt-működik" Gyógypedagógia és
szakszolgálati intézmények esélyteremtő szerepe születéstől a munkába állásig
című projekt keretében

Szakmai vezető

Táskai Erzsébet

Témavezető

Gróf Anita

Készítette

Horváth Csaba

Klenovitsné Zóka Tünde

Perákné Páhi Gabriella

1. Bevezetés

A gyermekek, a szülők és a társadalom valamennyi tagjának elvárása, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók állapotuknak megfelelő ellátásban részesüljenek függetlenül az őket befogadó intézmény típusától.

Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 2003. évi módosítása lehetőséget adott az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmények létrehozására.

A Bárczi Gusztáv Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény az országban elsőként élt a törvény adta lehetőségekkel és 2003 óta biztosítja a kaposvári és a kaposvári járás óvodáiban, általános és középiskoláiban az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók sérülésspecifikus fejlesztését, rehabilitációs, rehabilitációs ellátását.

2015. óta önálló intézményegységként támogatja az integráció/inklúzió megvalósulását, a befogadó, gyermekközpontú pedagógiai gyakorlat és az adaptív nevelés - oktatás megvalósulását.

2. Utazó gyógypedagógiai hálózati protokoll

1.1. A protokoll definíciója

Dr. Torda Ágnes és Nagyné dr. Réz Ilona hazai és nemzetközi irányelvek alapján fogalmazta meg a protokoll legfontosabb jellemzőit.

A protokoll az ellátás menetét és módját meghatározó olyan szabályrendszer, amely tartalmazza

- *a minimálisan szükséges/elégséges feltétel- és tevékenységrendszert, ami megfelelő minőségű ellátást tesz lehetővé*
- *azokat az eljárásokat és feltételeket, amelyek elméleti keretbe ágyazva írják le a szakma sajátos arculatát, valamint a munkatevékenységek kivitelezhetőségének minőségi kritériumait*
- *az aktuálisan végzett ellátás, beavatkozás, a kliens útjának szervezéséhez szükséges események és tevékenységek rendszerezett listáját*
- *a folyamatszabályozást, indikátorokat, kimeneteket*
- *a támogató szttenderdeket*¹

Szitó Imre definíciója szerint egy szakmai protokoll olyan eljárásokról és feltételekről szól, „amelyek elméleti keretbe ágyazva írják le egy szakma sajátos arculatát és a munkatevékenységek kivitelezhetőségének minőségi kritériumait is tartalmazzák.”²

1.2. Az utazó gyógypedagógiai hálózati protokoll célja

Az utazó gyógypedagógiai protokoll létrehozásának célja egy olyan egységes, átlátható, rendszerbe szervezett, a szakmai munka során felhasználható **egységes eljárásrend és dokumentációs gyűjtemény** létrehozása, amely az utazó gyógypedagógusok mindennapi munkáját támogatja, valamint az integráló intézmények számára nyújt segítséget az ellátás biztosításához.

¹ Torda Á.–Nagyné Réz I. 2015. Alapprotokoll.

² Sitó I. 2013.

Az egységes szakmai eljárásrend prioritásai

- utazó hálózaton keresztül történő ellátás egységesítése, a helyi sajátosságok figyelembe vételével
- egységes tanügyi dokumentáció és adminisztráció
- egységes elvek, formák, keretek mentén zajló szakmai együttműködés
- szakmai tanácsadás, segítségnyújtás az integráló intézmény számára

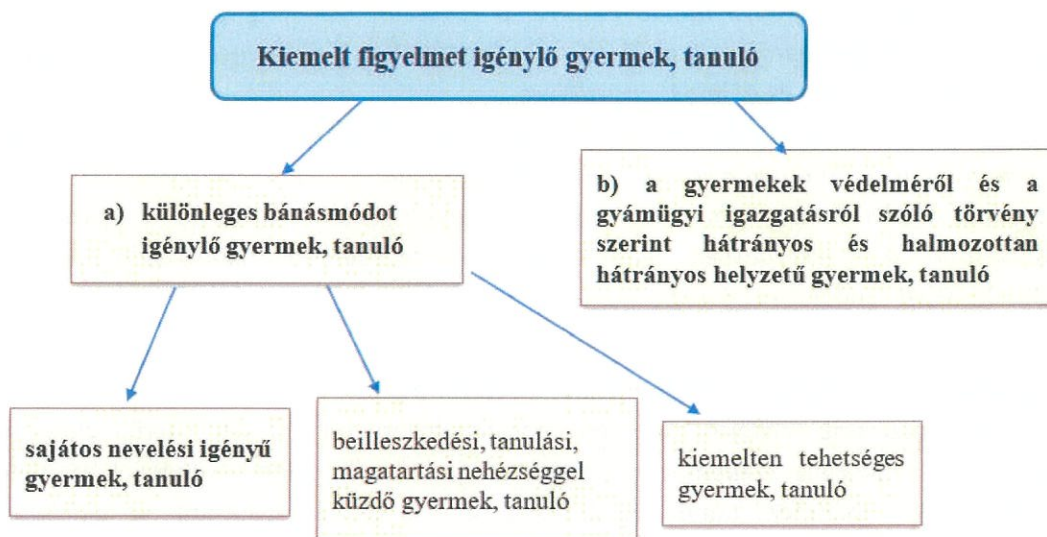
1.3. A protokoll hatálya, módosítása

Az utazó gyógypedagógiai szakmai protokoll az intézmény valamennyi utazó gyógypedagógusára kiterjed, munkavégzése során a protokollnak megfelelően köteles eljárni. Jelen utazó gyógypedagógiai protokoll 2019. január elsejétől módosításáig vagy visszavonásig érvényes.

A szakmai protokollt felül kell vizsgálni, amennyiben a nevelőtestület 50%-a + 1 fő írásban kéri.

3. A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásával kapcsolatos alapfogalmak a jogszabályok alapján

- a. **Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók** - 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban Nkt.) 4.§ 13.

- b. **SNI - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló**

„az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,” Nkt.4.§ (25)

c. gyógypedagógus, konduktor-

„a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő szakon, szakirányon végzett gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, gyógypedagógiai terapeuta, konduktor, konduktor-tanító, konduktor-óvodapedagógus, konduktor (tanító) vagy konduktor (óvodapedagógus) ” Nkt. 4.§ (38)

d. utazó gyógypedagógus, utazó konduktor

„az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat által foglalkoztatott gyógypedagógus, konduktor, aki az e törvényben meghatározott tevékenységét rendszeresen munkáltatója feladatellátási helyén kívül végzi” Nkt. 4.§ (39)

e. együttnevelést segítő pedagógus

„az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat által foglalkoztatott gyógypedagógus, konduktor, továbbá a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló - közös vagy részben közös - nevelésében és oktatásában részt vevő óvoda és iskola által, a sajátos nevelési

igényű gyermek, tanuló óvodai nevelése, tanuló iskolai nevelés-oktatása érdekében foglalkoztatott gyógypedagógus, konduktor” Nkt. 4.§ (40)

f. egyéni előrehaladású nevelés és oktatás

„a sajátos nevelési igényű tanuló számára engedélyezhető, a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó továbbhaladást biztosító nevelési-oktatási forma ” Nkt. 4.§ (41)

„ A sajátos nevelési igényű tanuló részére, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni előrehaladású nevelést és oktatást engedélyez.

Az engedélyben meg kell határozni, melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell a tanulónak a tanulmányi követelményeket teljesítenie.

Az egyéni továbbhaladás - valamennyi vagy egyes tantárgyakból - különböző évfolyamokig, de legkésőbb - az e bekezdésben foglalt kivétellel - a negyedik évfolyam végéig tarthat. ”
20/2012 EMMI rendelet 11. §. (3)

g. egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció

„a szakértői bizottság szakértői véleményében meghatározott fejlesztési területekre és a fejlesztéshez szükséges szakemberre vonatkozó javaslat figyelembevételével a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló egyéni szükségleteinek támogatására, az akadályok leküzdésére, új funkciók kialakítására és a környezeti feltételek optimalizálására irányuló kötelező foglalkozás” Nkt. 4. § (4a.)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése, oktatása

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló ellátási jogosultsága

„A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához szükséges feltételek

- a) *„a gyermek, tanuló külön neveléséhez és oktatásához, a fejlesztő nevelés-oktatáshoz, a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet,”*
- b) *„egyéni előrehaladású neveléshez és oktatáshoz, integrált óvodai neveléshez, iskolai nevelés-oktatáshoz, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök,”*
- c) *„a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.”*
Nkt. 47.§ (4)

4. Az utazó gyógypedagógusi hálózat

4.1. Utazó gyógypedagógusi hálózat célja

- Az integráltan nevelt, oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók számára speciális pedagógiai segítségnyújtás
- Az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése, esélyteremtés
- Az előítéletek felszámolása
- Segítő szolgáltatás nyújtása a befogadó iskolák pedagógusainak, a sajátos nevelési igényű gyermekek szüleinek

„az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat megszervezése és működtetése az illetékes tankerületi központ feladata” Nkt. 15/A.§ (3)

4.2. Utazó gyógypedagógusi hálózat feladatai

1. Sérülésspecifikumnak megfelelő végzettségű szakember biztosítása

„a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember biztosítása, amennyiben a nevelési-oktatási intézmény a 47. §-ában meghatározottak szerint alkalmazandó gyógypedagógus, konduktor szakképzettségű szakemberrel nem rendelkezik ” Nkt. 15/A. § (1)

2. Munkaközösség működtetése

“Az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat az egységes szakmai eljárás érdekében munkaközösséget működtet, amelynek tagjai az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működési körzetében foglalkoztatott együttnevelést segítő pedagógusok.”

20/2012.EMMI rendelet. 138/A §

3. További feladatok

- Az integráltan nevelt, oktatott tanuló sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók számára speciális pedagógiai segítségnyújtás
- a sajátos nevelési igényű gyermekek fogyatékoságából eredő hátrányának megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés-specifikus szempontú támogatása
- segítségnyújtás az integrációs folyamat során keletkező pedagógiai diagnosztikus, dokumentációs és egyéb kísérő anyagok elkészítésében
- a sérült gyermek, tanuló megfigyelése, fejlesztésének, lehetőségeinek, korlátainak értelmezése, a szakértői vélemény alapján
- módszertani útmutatás, a gyógypedagógiai nevelés számára biztosított szakanyagok, tankönyvek, taneszközök beszerzése, felhasználásuk, beemelésük ütemezése a gyógypedagógus irányításával
- az integrált tanuló nevelésével kapcsolatos szakmai megbeszélések, tapasztalatcsere, szakmai felkészítés
- segítségnyújtás a tehetséges tanulók felismerésében, gondozásában
- tanuló segítő szolgáltatások, utógondozás

4.3. Az utazó gyógypedagógusi hálózat által nyújtott szolgáltatások

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók komplex fejlesztése

- pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozások egyéni vagy csoportos formában
- komplex egyéni fejlesztés biztosítása tanórán kívül, gyógypedagógiai eljárások alkalmazásával
- a gyermek képességeinek megfelelő módszerek, terápiák, technikák alkalmazása
- a fejletlen vagy sérült funkciók korrigálása, az ép vagy kevésbé sérült funkciók bevonásával
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása
- az egyéni sikereket elősegítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- a gyermek/tanuló haladásának figyelemmel kísérése

A gyermekek megfigyelése

- tanulási szokások, sajátosságok megfigyelése
- gyermek megismerési képességeinek, a továbbhaladást akadályozó egyéni eltéréseknek, sajátosságoknak pedagógiai, gyógypedagógiai feltárása
- kommunikáció, gondolkodás, szocializációs képességek megfigyelése

Gyógypedagógiai tanácsadás, pedagógusok felkészítése, folyamatos konzultáció

- a pedagógusok felkészítése a sajátos nevelési igényű gyerek fogadására
- sikertelenségek, kudarcok és eredmények okainak feltárása
- a tehetséggondozás, a fejlesztési irányok megbeszélése
- javaslattétel a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására
- segítségnyújtás a tanuláshoz szükséges speciális eszközök kiválasztásában
- tanulási nehézségek kialakítását, tanulási zavarokat, magatartászavarokat megelőző pedagógiai eljárások megismertetése
- tanulási technikák bemutatása
- oktatási segédanyagok, szakirodalom ajánlása
- az egyéni fejlesztést elősegítő tanulói és tanári eszközök bemutatása, elkészítésének lehetőségei
- a diagnózisból megismert problémák azonosítása, besorolása a képességek rendszerébe
- sajátos nevelési igény a családban, tanácsadás a szülőknek
- szakmai előadások, tréningek, nevelési értekezletek, konzultációk a többségi intézmények által kiválasztott témában

Szülősegítő szolgáltatások

- Családi délutánok, hétvégék az integrációban részt vevő gyermekek, tanulók és szüleik számára.
- A fejlesztőeszköz kölcsönzés, amely biztosítja a speciális segédeszközökhöz való hozzáférést, valamint a szabadidő hasznos eltöltésén keresztül a gyermekek képességeinek sokoldalú fejlesztését.
- Szülői konferenciák, melyek különböző témákban nyújtanak elméleti és gyakorlati segítséget a résztvevőknek.
- Integrációs kézikönyv segíti a sajátos nevelési igényű és a többségi gyermekek szüleinek a másság elfogadását, felkészít az elfogadásra, befogadásra.
- Szülői képzések, klubok, melyek célja a szülői hivatást segítő képességek fejlesztése, megerősítése, felkészítés a problémák felismerésére, kezelésére, megelőzésére.

Eszközkölcsönző szolgáltatások

„A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre.” A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 5. §

Az eszközök kölcsönzése lehetőséget nyújt az érintett gyermekeket nevelő óvodáknak, iskoláknak, családoknak az önállóság elérésének megteremtéséhez, a hatékony fejlesztés megvalósításához.

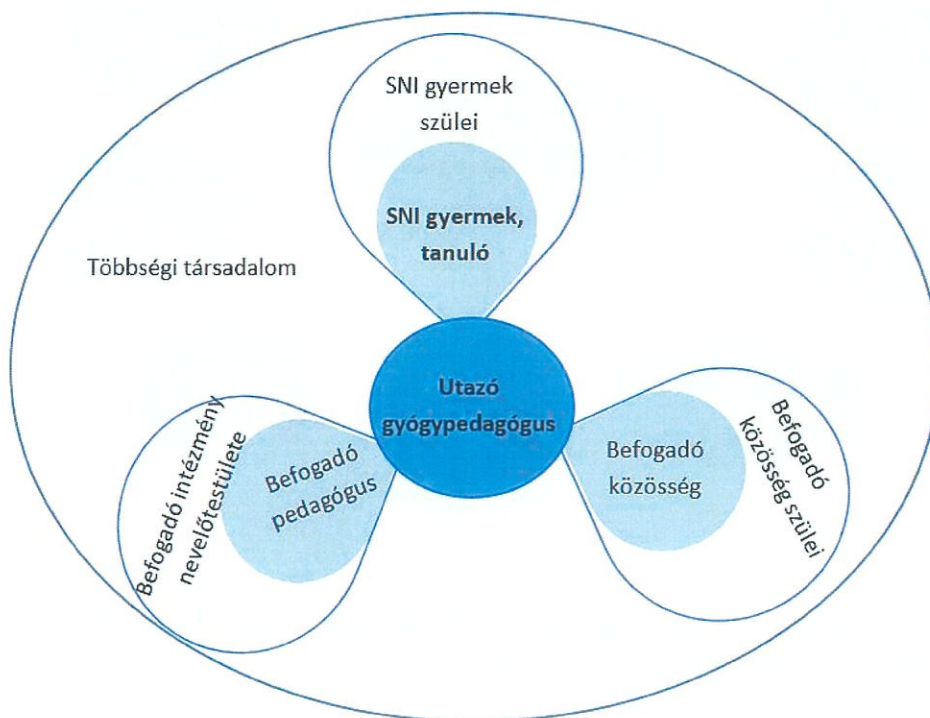
Az eszközök kiválasztásához, használatához, az eszközhasználat személyre szabásához a módszertani központ szakemberei nyújtanak segítséget.

Az eszközkölcsönzés célcsoportja

- a módszertani központ tanulói, azok családjai
- a módszertani központ pedagógusai
- az együttműködő közoktatási intézmények (óvodák, általános és középiskolák, EGYMI-k)
- a módszertani központ által ellátott integrált gyermekek és családjaik

A kölcsönözhető eszközöket bemutató „Kapcsoló könyv” megtekinthető az intézmény honlapján. <http://www.barcsiiskola.hu/eszkozkolcsonzo>

4.4. Az utazótanári tevékenység célcsoportja

Együttműködés, team munka

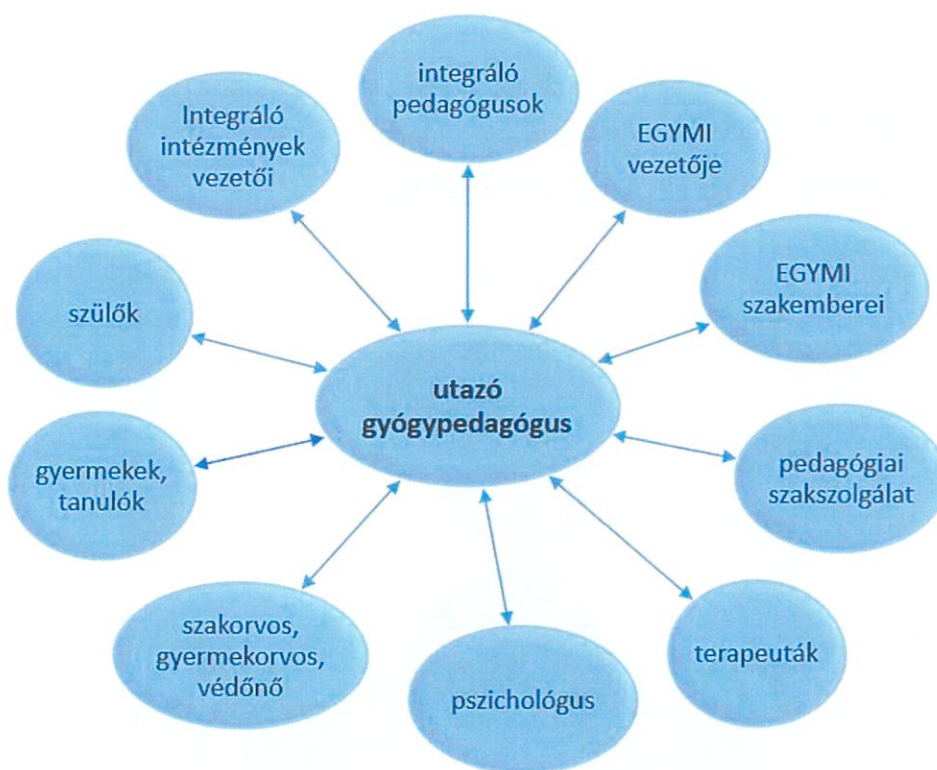
Az integratív pedagógia folyamatában a különböző típusú szakemberek szoros együttműködésére van szükség.

Ez nem a külön-külön megszerzett ismeretek összegzését jelenti, hanem rendszerében megújulva egy közös, kooperáló munkafolyamatot eredményez.³

A sajátos nevelési igényű tanulók befogadására, integrált nevelésére-oktatására nagy szakmai tudással, kiemelkedő módszertani kultúrával, empátiával, segítőkészséggel, kreativitással rendelkező pedagógusok képesek, akik különböző fogyatékoságú tanulókhoz igazodva tudnak foglalkozásokat tervezni, irányítani, aktív tanulási lehetőséget biztosítani, fejlesztő eljárásokat kidolgozni.

Együtt kell működni a szülőkkel, az osztályban tanító többi pedagógussal, és más szakemberekkel.

Az utazó gyógypedagógus kapcsolatrendszere

Az utazó pedagógusnak partneri kapcsolatot kell kiépítenie, hogy tanácsadása, szakmai segítségnyújtása megfelelően tudjon érvényesülni.

³ Papp Gabriella: Tanulásban akadályozott gyermekek iskolai integrációja a szakemberek közötti kooperáció tükrében Magyar Pedagógia 102. évf. 2. szám 159–178. (2002)

A partnerség alapja a bizalom, fontos a szülő megnyerése annak érdekében, hogy biztonságban érezze gyermekét, és tudja, ha segítségre van szüksége, kihez fordulhat.

1.1.1. Utazó gyógypedagógusi hálózat által ellátott gyermekek, tanulók

Azok a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók:

- akiknek ellátási jogosultságát a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményében meghatározta, mindaddig, amíg a kötelező felülvizsgálatok ezt megerősítik.

Sérülésspecifikum	Az ellátás biztosításához szükséges személyi feltételek (gyógypedagógus végzettség)
tanulásban akadályozott/ enyhe értelmi fogyatékos	gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos tanár/ oligofrénpedagógus
beszédfogyatékos	logopédus
hallássérült	szurdopedagógus/ gyógypedagógus, hallássérültek pedagógiája szakos gyógypedagógiai tanár
látássérült	tiflopedagógus / látássérültek pedagógiája szakos tanár
mozgásszervi fogyatékos	szomatopedagógus / gyógypedagógus, szomatopedagógia szakos tanár
autizmus spektrumzavarral élő	gyógypedagógus, autizmus spektrum zavarok pedagógiája szakirány / autizmus spektrum zavarok pedagógiája szakirányú továbbképzésben szerzett szakképzettség
egyéb pszichés fejlődési zavar	gyógypedagógus pszichopedagógia szakirányon
egyéb pszichés fejlődési zavar – dislexia, diszgráfia és diszkalkulia	a gyógypedagógus pszichopedagógia szakirányon/ logopédus / tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos tanár

Tanulásban akadályozott gyermekek/tanulók ellátása

A rehabilitációs, rehabilitációs nevelés célja az enyhén értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul.

A komplex gyógypedagógiai terápia során *fejlesztett területek*

- megismerő tevékenységek
- kognitív képességek
- tanulási képességek
- motoros képesség
- kommunikációs képességek
- szociális készségek

- harmonikus személyiség alakítása, tudatos magatartás, önfegyelem, tudatos feladat és munkavégzés.
- társadalmi beilleszkedés érdekében: társas kapcsolatok fejlesztése
- konfliktuskerülő és feloldó magatartás erősítése
- szabályok, normák elfogadása

Pervazív fejlődési zavarral élő gyermekek/tanulók ellátása

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésének célja

- az egyéni képességek szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció, önállóság feltételeinek megteremtése, melynek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése
- a hiányzó készségek kompenzálása a fejlődési elmaradás, a másodlagos problémák leküzdése érdekében
- az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása
- az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, problémamegoldási módszerek tanítása
- a tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága

Speciális módszerek az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésében

- protetikusan környezet és eszköztár kialakítása - strukturált környezet biztosítása az időbeli és téri tájékozódás segítéséhez, vizuális információhordozók és augmentatív kommunikációt segítő eszközrendszer kialakítása
- speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása
- vizuálisan segített kommunikációs rendszer
- a kognitív-viselkedésterápia módszereinek alkalmazása

Fejlesztési területek

- kommunikáció/szociális viselkedés
- önkiszolgálás
- kognitív fejlesztés
- viselkedésproblémák kezelése
- képességek szinten tartása az önállóság fejlesztésével,
- önszervezés, önállóság, tárgyú szociális integráció,
- munkára nevelés, pályaaorientáció.

Mozgássérült gyermekek/tanulók ellátása

A mozgáskorlátozott tanulók rehabilitációs fejlesztésének célja, hogy nagyobb esélyt biztosítson az eredményes tanulásra, fejlődésre, a sikeres társadalmi beilleszkedésre. Ennek érdekében

- a károsodott tartási és mozgási funkciók helyreállítása, korrekciója, kompenzációja
- új tartási és mozgási funkciók kialakítása és interiorizálása
- mozgás-szervrendszer optimális működőképességének elősegítése; állapotromlás, másodlagos károsodások, következmények megelőzése
- motoros készségek és képességek fejlesztése
- mindennapos tevékenykedtetés, a személyi függetlenség motoros feltételeinek és eszközhasználatának, a kommunikációs képességek motoros feltételeinek kialakítása, javítása
- a reális mozgásos éntudat kialakítása, önálló életvitelre való elő- és felkészítés
- beszédzavarok, kommunikációs képességek javítása
- speciális felkészítés az önkiszolgálásra, az önálló életvezetésre

A mozgásnevelés terápia során fejlesztett területek

- izomerő növelése
- ízületi mozgásterjedelem növelése
- egyensúly, mozgáskoordináció fejlesztése
- járáskorrekció
- preventív tartáskorrekció
- önellátás, önkiszolgálás fejlesztése
- ergoterápia
- szenzomotoros ismeretszerzés biztosítása- vesztibuláris rendszer fejlesztése
- finom- és grafomotorika fejlesztése
- viuomotoros koordináció fejlesztése

Látássérült gyermekek/tanulók ellátása

A látás hiánya, az aliglátás és a gyengénlátás nemcsak a tanulás terén okoz eltéréseket, hanem nehezítettek a mindennapi élet tevékenységei (a tájékozódás, a közlekedés, az önkiszolgálás) is. Mindezt egyéni bánásmóddal és a közösség segítségével tudja korrigálni a pedagógus.

A fejlesztési feladatok megtervezésekor, a módszerek kiválasztásánál figyelembe kell venni, hogy a látás hiánya vagy csökkent volta miatt a látássérült gyermek ismeretszerzését a külvilág iránti látó beállítódás helyett a haptikus (bőr- és mozgásérzékelés együttese) és hallási beállítódás is jellemzi.

Fontos az ép érzékszervek – hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés – fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tanítása.

Az önállóság iránti igény fejlesztése elsősorban az önkiszolgálás, a mozgás és tájékozódás terén.

A habilitáció, rehabilitáció célja

- az érdeklődés felkeltése a környezet, a látható, hallható, tapintható világ megismerése iránt a speciális segédeszközök használatával
- a működő érzékszervek fokozott kihasználása
- az akarati tulajdonságok erősítése a látássérülés hátrányainak leküzdéséhez
- az önbizalom, a pozitív énkép alapozása
- felkészítés az ép látásúakkal való kapcsolatépítésre, a közösségbe való beilleszkedésre

főbb területei

- az ép érzékszervek működésének intenzív fejlesztése (pl. hallás)
- a meglévő látás megőrzése, fejlesztése – látásnevelés –, optikai segédeszközök használata
- beszédhiba-javítás; a nyelvi, kommunikációs készségek fejlesztése
- intenzív mozgásfejlesztés
- tapintás, finommozgás, a kézügyesség fejlesztése, a Braille-írás, olvasás technikájának gyorsítása
- a testkultúra kialakítása, a testtartási hibák javítása, indokolt esetben gyógytornász, szomatopedagógus bevonásával
- életviteli technikák
- a közlekedést, tájékozódást segítő ismeretek konkrét élethelyzetekben történő elsajátítása, alkalmazása (tájékozódás-, és közlekedéstanár segítségével a fehér bot technikájának elsajátítása); környezetkialakítás
- mindennapi tevékenységek (önkiszolgálás, háztartás stb.)
- a speciális tan- és segédeszközök használatának gyakoroltatása
- a tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása

Hallássérült gyermekek/tanulók ellátása

A hallássérült tanulónál a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat.

A fejlesztés kiemelt feladatai

- a szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák nyelvi formáinak elsajátítása
- az ismeretek bővítésével kapcsolatos fogalomrendszerek kiépítése, a kognitív funkciók szintjeinek fejlesztésével
- a magyar nyelv szabályainak megfelelő beszéd komplex, folyamatos fejlesztése
- a beszédhallás, a beszédérthetőség fejlesztése
- alapvető kommunikációs készségek, a szájról olvasásra és a hallásmaradványra támaszkodó beszédértés
- az információszerzés, az interperszonális kapcsolatok új technikai formáira való felkészítés (számítógép, Internet stb.), az írásos kommunikáció, idegen nyelv ismerete, írásos formájának hangsúlyos megalapozása és fejlesztése
- az írásos kommunikáció és az informatikai eszközök használata
- a tehetségre utaló személyiségjegyek feltárása és gondozása
- a beszédértés és mondanivaló kifejezésének fejlesztése
- egyéni anyanyelvi nevelés
- a szövegértő olvasás folyamatos fejlesztése
- a hallókészülék használatára szoktatás
- a meglévő beszédállapot fenntartása (megőrzése) és fejlesztése
- a szájról olvasás készségének kiépítése, fejlesztése
- a módosult életvitel elfogadtatása, a harmonikus személyiség erősítése

Beszédfigyatekos gyermek/tanuló habilitációs-rehabilitációs ellátása

A beszédfigyatekos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az egészségügyi rehabilitáció, a logopédiai ellátás, a beszédfigyatekosság jellegétől függ.

Logopédiai terápiák típusai:

- megkésett és akadályozott beszédfejlődés terápia
- pösze terápia
- orrhangzósság terápia
- hadarás terápia
- dadogás terápia
- nyelvlökéses nyelés terápia
- diszfónia terápia
- afázia terápia
- diszfázia terápia
- diszartria terápia
- diszlexia prevenció
- diszlexia reedukáció
- diszgráfia reedukáció
- diszortográfia reedukáció
- diszkalkulia reedukáció
- komplex logopédiai terápia

Nyelvi fejlődési zavar esetén a logopédiai terápia feladata

- a mozgások (beszédmozgások és finommotorika) speciális fejlesztése
- grammatikai rendszer rendezése, fejlesztése, verbális munkamemória fejlesztése
- a beszédre irányuló figyelem és emlékezet fejlesztése
- az aktív és a passzív szókincs bővítése
- verbális és nonverbális kifejezőkészség fejlesztése
- a gondolkodási stratégiák fejlesztése
- a beszédészlelés és -megértés fejlesztése
- az olvasás/írás/helyesírás zavar megelőzése

Dadogás esetén a logopédiai terápia célja

- relaxációs gyakorlatok
- cselekvéshez kötött beszédindítás
- helyes légzéstechnika kialakítása
- mozgás és ritmus- és beszéd koordináció fejlesztése
- a beszéd automatizált elemeinek technikai fejlesztése és javítása
- a beszédhez szükséges motiváció megteremtése, az önismeret és önértékelés fejlesztése
- a dadogó és környezete közötti pozitív kapcsolatok kialakításának elősegítése

Hadarás esetén a logopédiai terápia célja

- a beszédfigyelem fejlesztése
- helyes légzéstechnika kialakítása
- beszéddallam és beszédritmus fejlesztés
- az artikulációs bázis ügyesítése
- beszédhangsúly gyakorlatok
- a normális tempójú és ritmusú beszéd automatizálása
- a beszéd prozódiai elemeinek tudatosítása
- az állandó önkontroll kiépítése és fejlesztése

Diszfónia esetén a logopédiai terápia célja

- a tiszta egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos spontán beszédbe való beépítése
- a hangminőség és az anatómiai-élettani viszonyok további romlásának megakadályozása

Orrhangzós beszéd esetén a logopédiai terápia célja

- a beszédizomzat fejlesztése
- a légyszájpad izomzat működésének fokozása
- a kóros, nazális rezonancia megszüntetése, illetve csökkentése
- a beszédartikuláció javítása az anatómiai viszonyok figyelembe vételével

Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek/tanulók ellátása

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

• diszlexia	• kevert specifikus tanulási zavarok
• diszortográfia	• hiperaktivitás és figyelemzavar
• diszkalkúlia	• a szocio-adaptív folyamatok zavarai
• diszgráfia és diszpraxia	

Diszlexia terápia feladatai

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság fejlesztése
- a rövid távú emlékezet fejlesztése
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése
- a testséma biztonságának kialakítása
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel
- mozgáskoordináció és ritmusérzék fejlesztés
- iránydifferenciálás, téri észlelés fejlesztése
- beszédészlelés fejlesztése
- az olvasási készség folyamatos gondozása
- a tévesztett betűk differenciálása, a folyamatos olvasás automatizálása
- a beszédemlékezet és figyelem fejlesztése
- szövegértés fejlesztése: beszéd- és nyelvi fejlesztés
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával
- speciális olvasástanítási program alkalmazása
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése

Diszortográfia terápia feladatai

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése

Diszgráfia terápia feladatai

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra
- a testséma biztonságának kialakítása
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés)
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése
- sikertudat kialakítása

Diszkalkulia terápia feladatai

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése
- a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés
- az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása
- a diszkalkulia redukáció speciális terápiás programjainak felhasználása
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása

Hiperaktivitás és figyelemzavarok terápia feladata

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés
- speciális figyelem-tréning
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése
- fokozott egyéni bánásmód
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése
- motiválás, sikerélmény biztosítása

A szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák terápiájának célja a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása
- pszichoterápia
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása
- önértékelési képesség fejlesztése
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel
- a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása

1.1.2. Az utazó gyógypedagógus feladatai

1.SNI gyermek/tanuló megismerésével kapcsolatos tanév eleji feladatok

Szakértői vélemény értelmezése, megbeszélése a többségi pedagógusokkal

Hospitálás, az SNI gyermek/tanuló hatékony megismerése érdekében

Együttműködés az év eleji diagnosztikus mérésének elkészítésében

Egyéni fejlesztési terv elkészítése.

Befogadás segítése az osztályközösségben, segítségnyújtás a többségi tanulók érzékenyítésében

SNI gyermek/tanuló beilleszkedésének segítése

2. SNI gyermek/tanuló közvetlen fejlesztésével kapcsolatos feladatok

Gyermek, tanuló megfigyelése, képességeinek felmérése
(Bemeneti mérés, specifikus eljárások alapján)

A gyermek, tanuló egyéni haladásának, fejlődésének
folyamatos figyelemmel kísérése

Specifikus fejlesztő tevékenység a gyermekkel való
közvetlen foglalkozásokon (képességeknek megfelelő
módszerek, technikák, eljárások)

Eszköz, módszer, segédanyag kiválasztásában,
alkalmazásában való segítségnyújtás, javaslattevés

Egyéni fejlesztés az egyéni fejlesztési tervek alapján

Habilitációs, rehabilitációs foglalkozások

3. A befogadó intézmény pedagógusaival történő kapcsolattartás, konzultáció

Pedagógusok támogatása az SNI gyermekek hatékonyabb fejlesztése érdekében

(előadások, bemutató órák, konzultációk, esetmegbeszélések, értekezletek, belső továbbképzések)

Javaslattevő a gyermek egyéni igényeihez igazodó tanulási környezet kialakítására

Segítségnyújtás a szakértői véleményben szereplő javaslatok mindennapi pedagógiai gyakorlatban történő megvalósítási lehetőségeire

Segítségnyújtás a tanuláshoz szükséges eszközök, speciális segédeszközök kiválasztásához (tankönyv, speciális segédeszköz)

Az SNI gyermekek/tanulók sérülésspecifikus ellátásának feladataival és az integrációval kapcsolatos szakirodalom gyűjtése, ajánlása

Segítségnyújtás a sajátos nevelési igényű tanulók dokumentációjának vezetésében, a felülvizsgálati kérelmek kitöltésében

Részvétel a gyermek/tanuló eredményeinek értékelésében

4. Szülőkkel történő kapcsolattartás

Tanácsadás

- tanulási, nevelési problémákkal,
- pályaválasztással,
- otthon végezhető gyakorlatokkal kapcsolatosan

Rendszeres konzultáció a gyermek fejlődésével kapcsolatosan

Szülői értekezleteken, fogadóórákon való részvétel

Szülőiklub, nyílt órák szervezése

Kapcsolatfelvétel segítése a sérült embereket képviselő szervezetekkel

Segítségnyújtás a speciális eszközök kiválasztásában, tájékoztatás a speciális eszközök beszerzési lehetőségeiről

A többségi tanulók szüleinek társadalmi érzékenyítését célzó programok szervezése, lebonyolítása

5. Adminisztrációs feladatok

Egyéni fejlesztési terv készítése a többségi pedagógusokkal együttműködve

Egyéni fejlődési lapok betétíveinek (Tü. 357.r.sz.) vezetése, átadása

Segítségnyújtás az osztályfőnököknek az Egyéni fejlődési lapok külvénekeinek vezetésében

Pedagógiai vélemény készítése (szakértői bizottság felülvizsgálataihoz stb.)

Napló naprakész vezetése, félévi, év végi beszámoló és statisztika készítése

A tanév során ellátott gyermekekről félévkor és/vagy év végén értékelés készítése: a gyermekek fejlesztéséről, fejlődéséről

1.1.3. Befogadó pedagógus feladatai

A gyógypedagógus együttműködésével egyéni fejlesztési terv készítése.

A szakértői véleményben szereplő javaslatokat, a gyógypedagógus iránymutatásait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Együttműködik a különböző szakemberekkel.

Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez.

A tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait.

Az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

- a)* az intézmény pedagógiai programjában,
- b)* a helyi tantervben
- c)* a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- d)* az egyéni fejlesztési tervben.

1.2. Az utazó gyógypedagógiai ellátást igénylők köre

Az utazó gyógypedagógusi hálózat szolgáltatásait a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók integrált nevelését-oktatását végző intézmények (Kaposvár város és a Kaposvári járás óvodái, iskolái) vezetői igényelhetik.

1.3. Az ellátás időkerete

A rehabilitációs/rehabilitációs órakeret meghatározása a 2011. évi CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről 6. számú mellékleté alapján történik, figyelembe véve az ellátás komplexitását és az utazó gyógypedagógus saját vizsgálatait, felméréseit.

A	E				
Évfolyam	Sajátos nevelési igényű tanulók heti célú tanórai egészségügyi és pedagógiai rehabilitációs foglalkozásainak heti időkerete				
	EA értelmi fogyatékos	EB gyengén- látó	EC vak, nagyot- halló, mozgás- és beszéd fogyatékos	EE süket és autista	EF egyéb
óvoda					
első évfolyam	3	7	8	10	3
második évfolyam	3	7	8	10	3
harmadik évfolyam	3	7	8	10	3
negyedik évfolyam	3	7	8	11	3
ötödik évfolyam	3	8	9	11	3
hatodik évfolyam	3	8	9	11	3
hetedik évfolyam	4	8	10	12	4
nyolcadik évfolyam	4	8	10	12	4
Nyelvi előkészítő és Híd-évfolyamok	4	9	10	13	4
kilencedik évfolyam	4	9	10	13	4
tizedik évfolyam	4	9	11	14	4
tizenegyedik évfolyam	5	11	12	15	5
tizenkettedik évfolyam	5	11	12	15	5

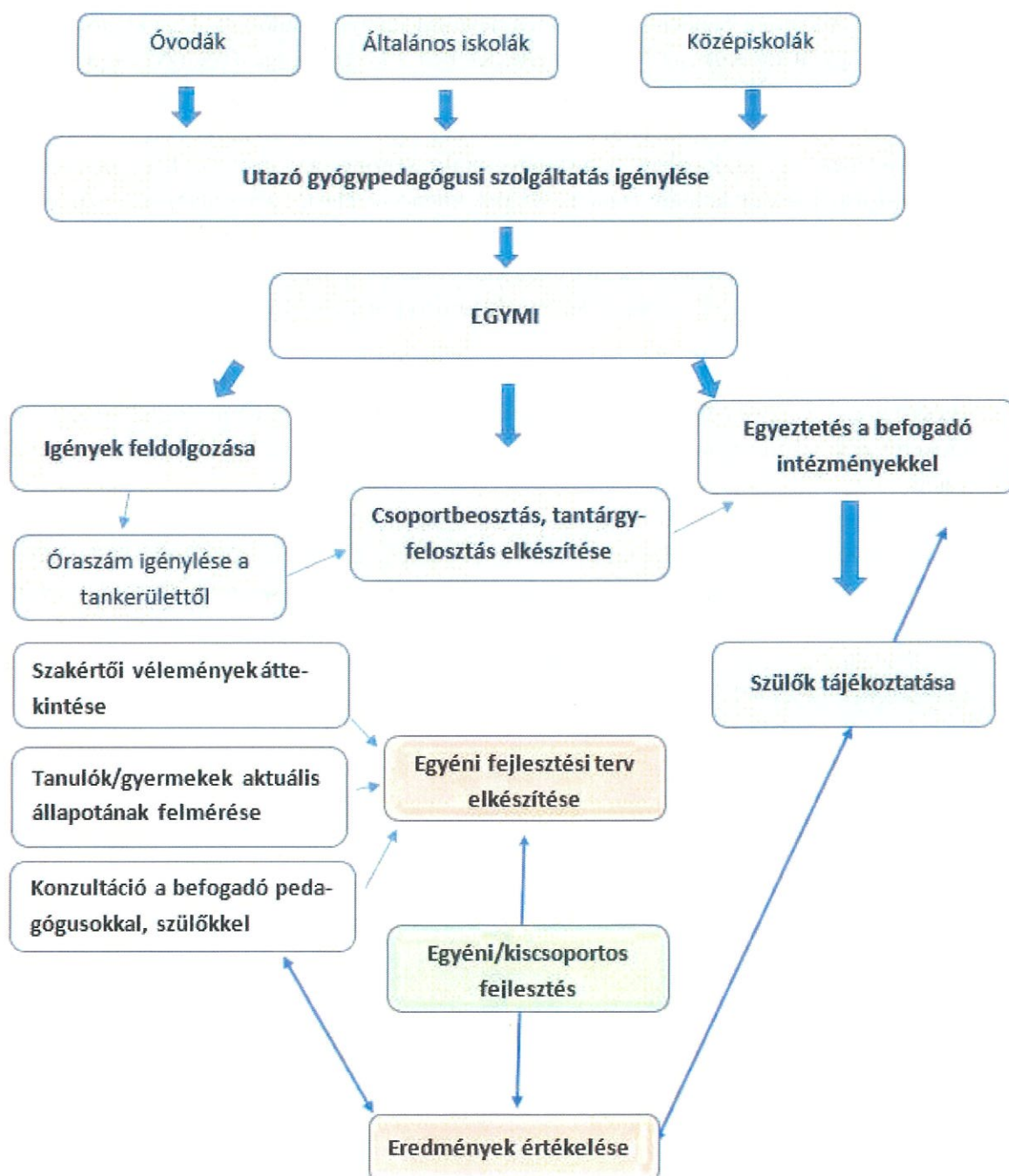
1.3.1. A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás megszervezése a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján

138. § (2) Abban az esetben, ha a sajátos nevelési igényű tanuló nevelés-oktatása a többi tanulóval együtt történik, az Nkt. 6. mellékletében a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésére meghatározott heti időkeretet kilenc főre kell meghatározni és biztosítani oly módon, hogy az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározottak szerint az azonos heti óraszámú foglalkozásra jogosult tanulók számát elosztják kilencel. Ha az osztás alapján az azonos heti időtartamú foglalkozásra jogosult tanulók száma a négy főt meghaladja, akkor az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszámot, négy vagy kevesebb fő esetén az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszám ötven százalékát kell biztosítani.

(3) Ha a tanuló sajátos nevelési igényét halmozott sérülés alapozza meg, a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások heti időkeretének számításánál a magasabb óraszámra jogosító fogyatékossgot kell figyelembe venni.

(5) Az általános iskola felső tagozatán - a nevelőtestület döntése alapján - a rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások legfeljebb ötven, a középfokú iskolában legfeljebb hetvenöt százaléka a sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozására, a tantárgyi követelmények eredményes teljesítését szolgáló felzárkóztatásra is fordítható. A nevelőtestület az erre irányuló döntését félévenként köteles felülvizsgálni, és a tanuló fejlődésének ismeretében megerősíteni vagy módosítani.

2. Az utazó gyógypedagógusi ellátás folyamata

Utazó gyógypedagógusi ellátás igénylése adatlap kiküldése az intézményekbe (1.- 2.sz. melléklet)

Határidő: május 15.

Igénylőlapok visszaküldése

Határidő: június 10.

Igénylőlapok feldolgozása (óraszám, humánerőforrás), óraszám igénylése a tankerülettől

Határidő: június 15.

Az év közbeni újonnan belépő tanulók/gyermekek ellátásának megszervezése, az igény jogosultság megállapításától

Határidő: folyamatos

Csoportbeosztás, tantárgyfelosztás elkészítése

Határidő: június 30.

Az intézményvezetők számára tájékoztató levél kiküldése az ellátásról (3. sz. melléklet)

Határidő: augusztus 31.

Egyeztetés az utazó gyógypedagógusok órarendjéről

Határidő: szeptember 3.

Szülők értesítése a foglalkozások időpontjáról a fejlesztést végző gyógypedagógus személyéről (4.sz. melléklet)

Határidő: szeptember 5.

Új igények, változások felmérése

Határidő: szeptember 5.

Szakértői vélemények áttekintése, a gyermekek, tanulók aktuális állapotának felmérése.

Határidő: szeptember 15.

Konzultáció a befogadó pedagógusokkal, szülőkkel az egyéni fejlesztési terv elkészítésének előkészítése céljából (feljegyzés a konzultációról 5.sz. melléklet)

Határidő: szeptember 20.

Egyéni fejlesztési terv elkészítése (minta, 6.sz. melléklet)

Határidő: szeptember 30.

Év végi tájékoztató levél az ellátásról (7.sz. melléklet)

Határidő: június 10.

Év végi értékelőlap (8. sz. melléklet)

Határidő: június 10.

3. Az utazó gyógypedagógiai intézményegység működési protokollja

Tevékenység	Időszak	Határidő	Érintettek köre	Felelős	Produktum
Következő tanév előkészítése					
Utazó gyógypedagógusi ellátás igénylése adatlap kiküldése az intézményekbe	május 2. hete	május 15.	befogadó intézmények vezetői	utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető	e-mail a befogadó intézményekbe
Igénylőlapok visszaküldése elektronikus vagy postai úton	május 15-június 10.	június 10.	befogadó intézmények	befogadó intézmények vezetői	visszaküldött igénylőlap
Igénylőlapok feldolgozása, óraszám igénylése a tankerületől	május 15-június 15.	június 15.	utazó gyógypedagógusok, utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető	utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető	óraszám, szakemberigény
Csoportbeosztás, tantárgyfelosztás elkészítése	június 15-június 30.	június 30.	utazó gyógypedagógusok, utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető	utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető, intézményvezető	tantárgyfelosztás
Az intézményvezetők számára tájékoztató levél kiküldése az ellátásról		augusztus 31.	befogadó intézmények vezetői	utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető	tájékoztató levél

Tevékenység	Időszak	Határidő	Érintettek köre	Felelős	Produktum
Egyeztetés az utazó gyógypedagógusok órarendjéről		szeptember 3.	utazó gyógypedagógusok, befogadó intézmények vezetői	utazó gyógypedagógusok, utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető	órarendek
A tanév feladatai					
Egyeztetés az utazó gyógypedagógusok órarendjéről	augusztus 25-szeptember 3.	szeptember 3.	utazó gyógypedagógusok, befogadó intézmények vezetői	utazó gyógypedagógusok, utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető	órarendek
Szülők értesítése a foglalkozások időpontjáról a fejlesztést végző gyógypedagógus személyéről	szeptember 1-szeptember 5.	szeptember 5.	integrált gyermekek, tanulók szülei	utazó gyógypedagógusok	tájékoztató levél
Új igények, változások felmérése	augusztus 25-szeptember 5.	szeptember 5.	utazó gyógypedagógusok, befogadó intézmények vezetői	utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető	igénylőlapok, e-mailek
Szakértői vélemények áttekintése, a gyermekek, tanulók aktuális állapotának felmérése	szeptember 1.-szeptember 15.	szeptember 15.	utazó gyógypedagógusok	utazó gyógypedagógusok	feljegyzések, felmérőlapok

Tevékenység	Időszak	Határidő	Érintettek köre	Felelős	Produktum
Konzultáció a befogadó pedagógusokkal, szülőkkel az egyéni fejlesztési terv elkészítésének előkészítése céljából	szeptember 1.- szeptember 20.	szeptember 20.	utazó gyógypedagógusok	utazó gyógypedagógusok	feljegyzés a konzultációról
Egyéni fejlesztési terv elkészítése	szeptember 15 - szeptember 30.	szeptember 30.	utazó gyógypedagógusok, befogadó pedagógusok	utazó gyógypedagógusok, utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető	egyéni fejlesztési terv
Közvetlen foglalkozás a gyermekkel/tanulóval az órarendben megjelenített időpontokban	szeptember 3- június 15.	folyamatos	utazó gyógypedagógusok	utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető, befogadó intézmények vezetői	napló, egyéni fejlődési lap Betétívek (Tü. 357), gyermek, tanuló munkái
Konzultáció a szülőkkel, befogadó pedagógusokkal	szeptember 3- június 15.	folyamatos	utazó gyógypedagógusok	utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető, befogadó intézmények vezetői	feljegyzés konzultációról
Új igények fogadása, változások beiktatása az ellátás folyamatába	szeptember 5- május 15	folyamatos	utazó gyógypedagógusok, utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető	utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység-vezető, befogadó intézmények vezetői	szükség esetén tantárgyfelosztás módosítása

Tevékenység	Időszak	Határidő	Érintettek köre	Felelős	Produktum
Tanév végi feladatok					
Év végi értékelőlap elkészítése	május 25- június 10	június 10.	utazó gyógypedagógusok	utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység- vezető	év végi értékelőlap
Év végi tájékoztató levél az ellátásról az integráló intézmények számára		június 10.	befogadó intézmények vezetői	utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység- vezető	tájékoztató levél
A következő tanév előkészítése	május 15-től		befogadó intézmények vezetői	utazó gyógypedagógusi hálózat intézményegység- vezető	

4. Irodalomjegyzék

Torda Ágnes–Nagyné Réz Ilona (2015): *Alapprotokoll a pedagógiai szakszolgálati tevékenységekhez* Budapest, Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft

Szitó Imre (2010): *Az iskolapszichológia szakmai protokollja*. (ISZP tervezet.) Kézirat. Budapest, II. Ker. Pedagógiai Szakszolgálat, 2. p. URL: <http://www.pszichoerdek.hu/protokollok/iskola/Szit%C3%B3Imre%202010%20Az%20iskolapszichol%C3%B3gia%20szakmai%20protokollja-tervezet.pdf>. (Utolsó letöltés: 2018. 12.06.)

Hivatkozott jogszabályok

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.

URL: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100190.TV

229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról.

URL: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200229.KOR

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.

URL: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99800026.TV

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

URL: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1200020.EMM>

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

URL: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1200032.EMM&txtreferer=A1100190.TV>

5. Függelék

Mellékletek jegyzéke

1. sz. melléklet : Kísérőlevél utazó gyógypedagógusi ellátás igényléséhez
2. sz. melléklet: Utazó gyógypedagógusi ellátás igénylése adatlap
3. sz. melléklet: Tájékoztató levél intézményvezetőknek
4. sz. melléklet: Tájékoztató levél szülők részére a gyermek/tanuló
habilitációs-rehabilitációs ellátásáról
5. sz. melléklet: Konzultációs űrlap minta
6. sz. melléklet: Egyéni fejlesztési terv minta
7. sz. melléklet: Év végi tájékoztató levél intézmények részére az utazó gyógypedagógiai
hálózat tevékenységéről
8. sz. melléklet: Év végi értékelőlap minta

1. sz. melléklet : Kísérőlevél utazó gyógypedagógusi ellátás igényléséhez

Tisztelt Óvodavezető Asszony/Igazgató Asszony/Úr!

A Bárcki Gusztáv Módszertani Központ az utazó gyógypedagógusi hálózat keretében a
tanévben is biztosítja minden sajátos nevelési igényű tanuló - *aki a szakértői bizottság
szakértői véleménye alapján mozgásszervi-, látás-, hallás-, értelmi- vagy beszéd fogyatékos,
vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy
magatartásszabályozási zavarral) küzd* - fejlesztését.

A folyamatos ellátás érdekében kérem, hogy a mellékelt igénylőlapot szíveskedjék kitölteni,
és postafordultával címünkre (7400 Kaposvár, Bárcki G. u. 2.), vagy e-mail-ben
(barckiiskola@barckiiskola.hu) június 10-ig visszaküldeni!

A később felmerülő igényeket folyamatosan, tanév közben is telefonon vagy az igénylőlapon
jelezzék..... intézményegység-vezetőnek (telefonszám), hogy az ellátást
haladéktalanul megkezdhessük.

A további sikeres együttműködés reményében:

.....
intézményvezető

Kaposvár,

Kaposvári Tankerületi Központ SA0601
*Bárcki Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő
Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény*
☎: 82/512-766 📠: 82/516-218 @: barckiiskola@barckiiskola.hu OM: 038551

2. sz. melléklet: Utazó gyógypedagógusi ellátás igénylése adatlap

Utazó gyógypedagógusi ellátás igénylése
20.. /20..

Igénylő intézmény neve, e-mail címe:.....

Kapcsolattartó neve, elérhetősége:.....

Gyermek/tanuló neve	oktatási azonosító	osztályfok /csoport	szakértői vélemény száma	BNO kód	SNI megnevezés	javasolt terápia	egyéb

Kelt:

.....
intézményvezető

3. sz. melléklet: Tájékoztató levél intézményvezetőknek

Intézmény címe

Tisztelt Óvodavezető Asszony / Igazgató Asszony/Úr!

A Bárcki Gusztáv Módszertani Központ utazó gyógypedagógusi hálózatának szakemberei 20../20.. nevelési/tanévben az előzetes igényfelmérés alapján a következő ellátást biztosítják az Ön intézményében a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók részére.

	Ellátást szakember	biztosító	Fejlesztés heti óraszám	Ellátottak száma	Csoportok száma
Logopédus			óra	fő	
Gyógypedagógus			óra	fő	
Szomatopedagógus			óra	fő	

Kérem, amennyiben változás történt/történik az ellátottak számában az számomra 20.. szeptember 5-ig, illetve a nevelési /tanév során folyamatosan szíveskedjék jelezni.

Köszönjük az eddigi eredményes együttműködést, bízunk a további közös munka sikerében.

Üdvözlettel:

intézményegység-vezető
utazó gyógypedagógusi hálózat

intézményvezető

Kaposvár,

4. sz melléklet: Tájékoztató levél szülők részére

Tisztelt Szülő!

A Bárcki Gusztáv Módszertani Központ utazó gyógypedagógusi hálózatának szakemberei 20../20.. nevelési/tanévben a következő ellátást biztosítják az Ön gyermeke számára.

Ellátást biztosító szakember	Terápia típusa	Fejlesztés heti óraszám	Fejlesztés időpontja	Gyógypedagógus elérhetősége
		óra		
		óra		

Üdvözléssel:

intézményegység-vezető
utazó gyógypedagógusi hálózat

intézményvezető

Kaposvár,

5. sz. melléklet: Konzultációs űrlap minta

Intézmény	
Gyermek/tanuló neve	
Konzultáció időpontja	
Konzultáción résztvevők:	
Konzultáció célja	
Konzultáció leírása	
Megállapodás:	
Megjegyzés	
Résztvevők aláírása:	

Kaposvár,

Kaposvári Tankerületi Központ SA0601
*Barcsi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő
Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény*
☒: 7400 Kaposvár, Barcsi Gusztáv u. 2.
☎: 82/512-766 ☎: 82/316-218 @: barcsiiskola@barcsiiskola.hu OM: 038551

6. sz. melléklet: Egyéni fejlesztési terv minta

EGYÉNI FEJLESZTÉSI TERV

NÉV:

Intézmény:

Csoport/Osztályfok:

201./201..

TANULÓ/ GYERMEK ADATLAP

Gyermek/Tanuló neve	
Szül.hely, idő	
Osztályfok	
Anyja neve	
Szülő elérhetősége	
Lakcím	
Oktatási azonosító	
Státuszfelvétel időpontja	
Fejlesztést végző pedagógus neve	
Szakértői Bizottság neve	
Szakértői vélemény száma, kelte	
Szakértői vélemény érvényessége	
Szakértői Bizottság véleménye, BNO	

Státusz

A tanulóról készült szakértői vélemény, valamint pedagógiai megfigyelések, teljesítmények elemzése alapján

Funkciók, amikre támaszkodni lehet

7. sz. melléklet: Év végi tájékoztató levél intézmények részére az utazó gyógypedagógusi hálózat tevékenységéről

**Intézmény neve
címe**

Tisztelt Óvodavezető Asszony/Igazgató Asszony/Úr!

A Bárcki Gusztáv Módszertani Központ utazó gyógypedagógiai hálózatának szakemberei a következő ellátást biztosították a 20..../20... tanévben a sajátos nevelési igényű gyermekek részére.

	Ellátást biztosító szakember	Fejlesztés óraszám	heti	Ellátottak száma
Logopédus		óra	fő	
Gyógypedagógus		óra	fő	
		óra	fő	
TSMT terapeuta		óra	fő	

Minden fejlesztésre jogosult gyermek ellátásban részesült, a tanév során érkező új szakértői vélemények alapján is.

Köszönjük az eredményes együttműködést, bízunk a további közös munka sikerében.

Üdvözlettel:

.....
intézményegység-vezető
utazó gyógypedagógusi hálózat

.....
intézményvezető

Kaposvár,

Kaposvári Tankerületi Központ SA0601
Barcsi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő
Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
☎: 82/512-766 📠: 82/316-218 ✉: barcsiiskola@barcsiiskola.hu OM: 038551

8. sz. melléklet: Év végi értékelőlap minta

Év végi értékelés
20../20..

Intézmény neve, címe:	
Gyermek neve:	Osztályfok/csoport:
Szakértői vélemény száma:	Diagnózis:
Ellátást végző szakember neve:	
Ellátás heti óraszám: óra	
A fejlesztés eredménye, tapasztalatok:	